

รายงานผลการศึกษา
คณะกรรมการวิสามัญศึกษาการขอถอนสภาพที่สาธารณะ
บริเวณซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) ก่อนให้ความเห็นชอบ

ด้วยในคราวประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุมสามัญ สมัยที่สี่ (ครั้งที่ ๕) ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติของผู้นิรโทษกรรม กรุงเทพมหานคร เรื่อง ขอถอนสภาพที่สาธารณะ บริเวณซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาการขอถอนสภาพที่สาธารณะ บริเวณซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) ก่อนให้ความเห็นชอบ โดยกำหนดระยะเวลาในการศึกษา ๖๐ วัน คณะกรรมการวิสามัญฯ ประกอบด้วย

๑. นายคำรณ	โกมลศุภกิจ
๒. นายอภิรัตน์	ศิวพรพิทักษ์
๓. นายชยาวุธ	ศิริยุทธวัฒนา
๔. นางสาวเฟื่องฟ้า	เทียนประภาสิทธิ์
๕. พลตรี สุทธิชัย	วงษ์บุบผา
๖. นายอัศววัฒน์	เทพหัสดิน ณ อยุธยา
๗. นางวิภารัตน์	ไชยานุกิจ
๘. นางสาวอัจฉรา	จงสิทธิมหากุล
๙. นายสุชัย	สกุลรุ่งเรืองชัย
๑๐. นายสมาน	ชันตะ
๑๑. นางสาวมาลินี	เจียรสุนทร

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมมีมติเลือกนายคำรณ โกมลศุภกิจ เป็นประธานกรรมการ นายชยาวุธ ศิริยุทธวัฒนา เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง นางวิภารัตน์ ไชยานุกิจ เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง และนายสุชัย สกุลรุ่งเรืองชัย เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการวิสามัญฯ มีการประชุมทั้งสิ้น ๕ ครั้ง คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ดำเนินการศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ความเป็นมา

พื้นที่ที่พิจารณาขอถอนสภาพที่สาธารณะ คือ พื้นที่บริเวณลำรางสาธารณะบริเวณซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) ตามเอกสารแผนที่ระวาง ๕๑๓๖ IV ๖๘๒๔-๑๐ ซึ่งขอบเขตพื้นที่ขอถอนสภาพเนื้อที่ ๙๑ ตารางวา มีระยะความกว้าง ความยาว ดังนี้

- ทิศเหนือ มีระยะ ๕๑.๐๕ เมตร
- ทิศใต้ มีระยะ ๕๐.๓๕ เมตร
- ทิศตะวันออก มีระยะ ๑๓.๕๐ เมตร
- ทิศตะวันตก มีระยะ ๒.๖๐ เมตร

เดิมเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ พื้นที่บริเวณลำรางสาธารณะบริเวณซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) ตามเอกสาร แผนที่ระวาง ๕๑๓๖ IV ๖๘๒๔-๑๐ มีพื้นที่ ๙๑.๐๐ ตารางวา เป็นลำรางสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้สอยร่วมกันลำรางดังกล่าวมีสภาพตื้นเขินและประชาชนไม่ได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ มีผู้ขอเช่าจากเทศบาลนครกรุงเทพ โดยมีการทำสัญญาเช่าต่อเนื่องและจ่ายค่าตอบแทนจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีการก่อสร้างอาคารตึกแถวบนที่ดินของเอกชนโดยอาคารตึกแถวต่อเนื่องในที่ดินสาธารณะดังกล่าว

ประวัติความเป็นมาของลำรางสาธารณะ

บริเวณซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) เริ่มจากคลองศุกรราช (ปัจจุบันมีสภาพเป็นทางสาธารณประโยชน์ซอยพหลโยธิน ๑๑) ไปสิ้นสุดที่คลองห้วยขวาง ซึ่งปัจจุบันอยู่ในพื้นที่เขตดินแดง ลำรางจะลัดเลาะไปตามรอยต่อของแปลงที่ดินต่างเจ้าของ เพื่อนำน้ำเข้ามาเพื่อการปลูกข้าว และสวนเกษตรจนถึงการสัญจรทางน้ำ เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๔๘๖ มีการก่อสร้างถนนพหลโยธิน จากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิไปถึงสนามบินดอนเมือง และปี พ.ศ. ๒๔๙๙ มีการก่อสร้างถนนสุทธิสารวินิจรรย์จากถนนพหลโยธิน ถึงถนนประชาสงเคราะห์ จึงมีบางพื้นที่ของลำรางถูกถมเป็นถนนสุทธิสารวินิจรรย์ และทำให้ลำรางสาธารณะบริเวณอื่นๆ ถูกถมเป็นซอยพหลโยธิน ๑๔ ซอยอินทามระ ๑๐ ซอยอินทามระ ๑๒ ซอยอินทามระ ๑๔ และซอยอินทามระ ๒๓ ตามลำดับ และบางพื้นที่มิได้ใช้ประโยชน์มีสภาพตื้นเขินจนไม่สามารถใช้ประโยชน์ในการนำน้ำเข้ามาเพื่อการเพาะปลูกข้าวสวนเกษตร และการสัญจรทางน้ำอย่างสิ้นเชิงในปี ๒๔๙๙ และเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ เทศบาลนครกรุงเทพมีการอนุญาตให้ประชาชนเช่าที่ดินสาธารณะ เพื่อการก่อสร้างอาคารตึกแถว สูง ๓ ชั้น จำนวน ๑๑ คูหาลำน้ำเข้ามาบนพื้นที่ลำรางสาธารณะ

การเข้าใช้พื้นที่สาธารณะของประชาชน

นางแจ่มจันทร์ ปิณฑะบุตร ซึ่งมีที่ดินขนานกับลำรางทั้งสองฝั่งได้ขอใช้ที่สาธารณะบริเวณดังกล่าว โดยจังหวัดพระนครมีหนังสือที่ ๑๙/๑๕๗๕๒ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๑ ได้แจ้งกระทรวงมหาดไทยตอบอนุมติให้เทศบาลนครกรุงเทพทำสัญญาให้นางแจ่มจันทร์ ปิณฑะบุตร ใช้ที่ดินสาธารณะ เนื้อที่ ๙๑ ตารางวา บริเวณดังกล่าวได้มีกำหนดระยะเวลา ๑ ปี โดยมีการชำระค่าดูแลรักษาปีละ ๒,๒๘๐บาท และได้มีการก่อสร้างอาคารตึกแถวสูง ๓ ชั้น จำนวน ๑๑ คูหา ตามใบอนุญาตเลขที่ ๑๓๗๖/๗ มกราคม ๒๕๑๒ (เอกสารปรากฏในประวัติการขอเลขบ้าน) นางแจ่มจันทร์ ฯ ได้มีการต่ออายุการเช่าและได้มีการชำระค่าดูแลรักษาที่สาธารณะทุกปี จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๘ การต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินสาธารณะเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๘๙๐/๒๔๙๘ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๔๙๘ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๙๓/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๐๑ หนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ที่ ท.น.ว. ๑๒๕๗๖/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๑ หนังสือกรมที่ดินที่ ๕๔๘๗/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๐๓ หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. ๐๓๑๑/๑๓๔๐๗ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๗ หนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. ๐๖๐๔/ว.๙๑ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ หนังสือจังหวัดพระนครที่ กท ๑๙/๑๗๕๖๐ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ หนังสือสั่งการของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ รวมทั้งความเห็นคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ ได้กำหนดและมีหนังสือสั่งการแนวปฏิบัติไว้ชัดเจนอยู่แล้ว ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้อนุมัติให้เทศบาลนครกรุงเทพดำเนินการให้เอกชนเช่าที่ดินควบคู่การให้กรุงเทพมหานคร (เทศบาลนครกรุงเทพ) ดำเนินการถอนสภาพตามนัยมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐

การครอบครองสิทธิ์ บริเวณที่ขออนุญาตสภาพที่สาธารณะลำรางสาธารณประโยชน์ ซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) บริเวณดังกล่าวไม่มีหน่วยงานใดทำการหวงห้ามสิทธิ์หรือครอบครองแต่อย่างใด

การขึ้นทะเบียน การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

บริเวณที่ขออนุญาตสภาพลำรางสาธารณะประโยชน์ ซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) บริเวณนี้ ยังไม่มีการขึ้นทะเบียนเพื่อดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

การดำเนินการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนส่วนรวม

เพื่อขออนุญาตสภาพที่สาธารณะ บริเวณซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) สำนักงานเขตพญาไท ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกสภาเขตพญาไท

- การประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๐ ในวันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

- การประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๐ ในวันจันทร์ที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐

- สมาชิกสภาเขตให้ความเห็นด้วยที่จะถอนสภาพลำราง มติที่ประชุมเป็นเอกฉันท์

๒. ดำเนินการสอบสวนสอบปากคำ (แบบ ป.ค. ๑๔) กับประชาชนอยู่บริเวณลำรางจำนวน

๖ ราย ระหว่างวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐-๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐

- มีประชาชนเห็นด้วยที่จะถอนสภาพ จำนวน ๕ ราย

- คงให้มีสภาพเป็นที่สาธารณะว่างเหมือนเดิม จำนวน ๑ ราย

๓. จัดให้มีการประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นของประชาชน (ประชาพิจารณ์ เมื่อวันที่ ๔

พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ สำนักงานเขตพญาไท)

- มีประชาชนร่วมประชุม ๘ ราย ข้าราชการสำนักงานเขตพญาไทเข้าร่วมฟังการประชุม

จำนวน ๑๔ ราย

- มีประชาชนไม่ออกเสียง จำนวน ๓ ราย

- มีประชาชนมีความเห็นด้วยให้มีการถอนสภาพ จำนวน ๕ ราย

- และประชาชนแสดงความคิดเห็นต้องการให้ถอนสภาพเพิ่มอีก ๑ แห่งในบริเวณข้างเคียง

ในลำรางสาธารณะเดียวกัน มีเนื้อที่ ๒๓ ตารางวา จำนวน ๕ ราย

กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาการขออนุญาตสภาพที่สาธารณะ

๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ (รายละเอียดตามภาคผนวก)

๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๕๙๕๑ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทบวงการเมืองขออนุญาตสภาพหรือขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์ในราชการ เพื่อให้การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และการขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการได้เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องครบถ้วนตามนัยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยกำหนดกรอบแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ (รายละเอียดตามภาคผนวก)

๓. ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ตามมาตรา ๘ วรรคสอง บัญญัติว่า “ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองอาจถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือนำไปจัดเพื่อประชาชนได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจหรือเอกชนจัดหาที่ดินมาให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนแล้ว การถอนสภาพหรือโอนให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ แต่ถ้าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือที่ดินนั้นได้เปลี่ยนสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และมีได้ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามอำนาจกฎหมายอื่นแล้ว การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

(๒) ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองใด ถ้าทบวงการเมืองนั้นเลิกใช้ หรือไม่ต้องการหวงห้ามหรือสงวนต่อไป เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพแล้ว คณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ใช้หรือจัดหาประโยชน์ก็ได้ แต่ถ้าจะโอนต่อไปยังเอกชน ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ และถ้าจะนำไปจัดเพื่อประชาชนตามประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา”

สรุปหลักกฎหมาย กรณีการเพิกถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือที่ดินนั้นได้เปลี่ยนสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และมีได้ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามอำนาจกฎหมายอื่นแล้ว การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา (ตามนัยมาตรา ๘ บรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗) โดยตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน การจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับกรอบแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์ฯ ข้อ ๑๑ กำหนดให้ต้องขอความเห็นจากที่ประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในพื้นที่กรุงเทพมหานครต้องขอความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร ดังนั้น การเพิกถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานครก่อน

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาแล้วขอเท็จจริงปรากฏ ดังนี้

๑. พื้นที่บริเวณลำรางสาธารณะบริเวณซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) ตามเอกสารแผนทีระวาง ๕๑๓๖ IV ๖๘๒๔-๑๐ มีพื้นที่ ๙๑.๐๐ ตารางวาเป็นลำรางสาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนใช้สอยร่วมกัน ต่อมาลำรางมีสภาพตื้นเขินเนื่องจากมีการก่อสร้างถนนจึงมีบางพื้นที่ของลำรางถูกถมเป็นถนนสุทธิสารวิจิฉัย และทำให้ลำรางสาธารณะบริเวณอื่นๆ ถูกรถมเป็นซอยพลโยธิน ๑๔ ซอยอินทามระ ๑๐ ซอยอินทามระ ๑๒ ซอยอินทามระ ๑๔ และซอยอินทามระ ๒๓ และบางส่วนที่มีได้ใช้ประโยชน์ จึงมีสภาพตื้นเขินจนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากลำรางแห่งนี้ได้

๒. กระทรวงมหาดไทยจึงอนุมัติให้เทศบาลนครกรุงเทพให้นางแจ่มจันทร์ ปิณฑะบุตรเช่าที่ดินดังกล่าวโดยทำสัญญาเช่า รายละเอียดตามหนังสือศาลากลางจังหวัดพระนคร ที่ กท ๑๙/๑๕๗๕๑ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๑ โดยสั่งการว่า “จังหวัดได้รายงานขออนุมัติไปยังกระทรวงมหาดไทยแล้ว และได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทย ตอบอนุมัติให้เทศบาลนครกรุงเทพทำสัญญาให้นางแจ่มจันทร์ ปิณฑะบุตร ใช้ที่ดินดังกล่าวได้มีกำหนด ๑ ปี ในอัตราค่าดูแลรักษาปีละ ๒,๒๘๐ บาท (สองพันสองร้อยแปดสิบบาทถ้วน) อนึ่ง เนื่องจากที่ดินดังกล่าวเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่ราษฎรไม่ได้ใช้ประโยชน์ต่อไปแล้ว การที่เทศบาลนครกรุงเทพจะดำเนินการจัดหาผลประโยชน์จากที่ดินนั้น ควรจะได้พิจารณาดำเนินการตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๙๓/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๐๑ เรื่อง ระเบียบการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไปด้วย”

๓. สภาพพื้นที่ในปัจจุบัน ไม่มีการใช้ประโยชน์จากลำรางสาธารณะ ไม่เห็นสภาพลำรางมีอาคารตึกแถว สูง ๓ ชั้น จำนวน ๑๑ คูหาล้อมเข้ามาบนพื้นที่ลำรางสาธารณะ

คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นว่า กรุงเทพมหานครได้รับมอบหมายให้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๕๐๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง มอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินที่ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยที่ดินบริเวณลำรางสาธารณะบริเวณซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) ตามเอกสารแผนที่ระวาง ๕๑๓๖ IV ๖๘๒๔-๑๐ มีพื้นที่ ๙๑.๐๐ ตารางวา เป็นลำรางสาธารณะประโยชน์ซึ่งเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่ราษฎรมิได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไปแล้ว จึงเป็นที่ดินของรัฐที่จะจัดหาผลประโยชน์ได้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพการจัดทำทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ หมวด ๔ การจัดหาผลประโยชน์ส่วนที่ ๑ ลักษณะที่ดินที่มีความมุ่งหมายในการจัดหาประโยชน์ในที่ดินของรัฐ เพื่อจัดและทะนุบำรุงที่ดินซึ่งทอดทิ้งอยู่เปล่า ไม่เกิดประโยชน์หรือไม่เหมาะสมแก่สภาพของบ้านเมืองให้ดีขึ้นเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ มีรายได้บำรุงรัฐหรือท้องถิ่นและทำให้เกิดความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่บ้านเมืองหรือเป็นการส่งเสริมนโยบายของรัฐที่จะให้ประชาชนได้มีที่อยู่ที่ทำกินเป็นของตนเอง ซึ่งกรุงเทพมหานครได้รับมอบหมายให้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๕๐๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ในฐานะหน่วยงานที่รัฐมนตรีมอบหมายให้จัดหาผลประโยชน์จากที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันแต่ราษฎรมิได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไป

เมื่อการถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือที่ดินนั้นได้เปลี่ยนสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และมีได้ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามอำนาจกฎหมายอื่นแล้ว การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา (ตามนัยมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพการจัดทำทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๖ กำหนดให้ต้องขอความเห็นจากที่ประชุมสภาท้องถิ่น ซึ่งในพื้นที่กรุงเทพมหานครต้องขอความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร ดังนั้น การถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานครก่อน

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อที่ดินบริเวณลำรางสาธารณะบริเวณซอยอินทามระ ๑๒ (ซอยร่มเย็น) ตามเอกสารแผนที่ระวาง ๕๑๓๖ IV ๖๘๒๔-๑๐ เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่ราษฎรมิได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไปแล้วจึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะเสนอขอตราพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพเพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น และให้เกิดรายได้นำไปพัฒนาบำรุงท้องถิ่นต่อไป โดยต้องขอความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานครตามที่กล่าวข้างต้น

สภากรุงเทพมหานครจึงควรพิจารณาให้ความเห็นชอบตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอขอความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานครตามกรอบของกฎหมายต่อไป

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญฯ

ในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีที่ดินส่วนอื่นที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่พลเมืองมิได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไปแล้วและยังไม่ได้ดำเนินการถอนสภาพอีกเป็นจำนวนมาก จึงขอให้กรุงเทพมหานครเร่งสำรวจที่ดินในกรุงเทพมหานครที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่พลเมืองมิได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไปแล้ว โดยให้จัดทำรายงานผลการสำรวจและพิจารณาดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ

การจัดทำทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้
เกิดรายได้นำไปพัฒนาบำรุงท้องถิ่นต่อไป

(นายคำรณ โกมลศุภกิจ)
ประธานกรรมการ